

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
педагогічною радою
Навчально-методичного центру цивільного
захисту та безпеки життєдіяльності
Івано-Франківської області
Протокол № 5 від 18.11.2016р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

Тема: Дії спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

Навчальна мета:

відпрацювати дії щодо організації зв'язку при висуненні сил ЦЗ до осередку ураження (району лиха) і проведенні АРІНР;
вивчити алгоритм дій керівника служби, формування з ліквідації пошкоджень на мережах зв'язку, використання резервних засобів зв'язку;
ознайомлення слухачів із заходами безпеки при проведенні робіт.

Укладач: Курилович В.П. – майстер виробничого навчання циклу практичної підготовки обласних та міста Івано-Франківська курсів удосконалення керівних кадрів навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Івано-Франківської області.

Дидактичне забезпечення:

- 1) план проведення заняття;
- 2) методична розробка;
- 3) довідкові матеріали для слухачів;

Матеріально-технічне забезпечення: технічні засоби зв'язку та оповіщення.

Навчальні питання та розрахунок часу

№ з/п	Навчальні питання	Час, хв.	Метод проведення
<i>I</i>	<i>Організаційна частина</i>	5	
<i>II</i>	<i>Основна частина</i>	80	
	Вступ	5	Розповідь
1	Дії керівника служби, формування при отриманні завдання, прийнятті рішення і постановці завдань підлеглим.	25	Розповідь, показ

2	Вибір засобів зв'язку. Установлення і підтримка безперервного зв'язку з пунктами управління та силами цивільного захисту. Ліквідація пошкоджень на мережах зв'язку, використання резервних засобів зв'язку.	25	Розповідь, показ, тренінг
3	Доповідь про результати виконаної роботи. Проведення спеціальної обробки, відновлювання готовності до подальших дій. Заходи безпеки при проведенні робіт.	25	Розповідь, показ
III	<i>Завершальна частина, висновки, відповіді на запитання</i>	5	

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

Заняття починається з перевірки наявності слухачів, їх підготовки до заняття.

Перше питання дається переважно у формі розповіді, із залученням до обговорення слухачів.

У другому питанні розглядається порядок дій керівника формування оповіщення та зв'язку у різних режимах діяльності (режим підвищеної готовності, режим діяльності у надзвичайній ситуації). Розповідь педагогічного працівника має перехід до проведення тренінгу (виконання групової вправи) з вибору засобів зв'язку, порядку встановлення і підтримки сталого зв'язку з пунктами управління та силами цивільного захисту, з ліквідації умовних пошкоджень на мережах зв'язку слухачами.

У третьому питанні розглядається порядок доповіді формування оповіщення та зв'язку про виконання завдань, приведення його у готовність до подальших дій, заходи безпеки під час проведення робіт.

ХІД ТА ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

ВСТУП

Зв'язок є основним засобом, що забезпечує безперервне управління підрозділами під час ліквідації надзвичайної ситуації. Система зв'язку повинна забезпечувати надійну та своєчасну передачу наказів, розпоряджень, команд, сигналів та донесень на всіх етапах дій підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Для забезпечення зв'язку застосовуються засоби радіо-, дротяного, мобільного та супутникового зв'язку.

Основним видом зв'язку під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт є радіозв'язок в ультракороткохвильовому та короткохвильовому діапазонах, який встановлюється відповідно до схеми організації зв'язку. Радіозв'язок повинен знаходитись у постійній готовності до негайної передачі команд і донесень.

Провідний зв'язок використовується для нарощування системи зв'язку, під час проведення довготривалих рятувальних та інших невідкладних робіт. Він організовується з урахуванням можливості використання існуючих ліній зв'язку, що забезпечують функціонування засобів телекомунікації.

Мережі операторів рухомого (мобільного) зв'язку використовуються як допоміжні (альтернативні) канали і застосовуються в усіх видах дій підрозділу, а також під час руху та розташування на місці.

Мережі супутникового зв'язку використовуються у разі відсутності доступу до мережі операторів фіксованого, рухомого (мобільного) зв'язку або їх руйнування.

Зв'язок з підпорядкованими органами управління та підрозділами організовується вищестоящим органом управління відповідно до рішення його керівника, однак при порушенні зв'язку всі органи управління та підрозділи зобов'язані вжити вичерпних заходів щодо його відновлення.

Організовує та відповідає за стан зв'язку перший заступник керівника органу управління (підрозділу). Безпосередньо за своєчасну організацію і сталу роботу зв'язку відповідає начальник підрозділу зв'язку.

Зв'язок між взаємодіючими підрозділами і формуваннями встановлюється засобами кожного із них.

1. ДІЇ КЕРІВНИКА СЛУЖБИ, ФОРМУВАННЯ ПРИ ОТРИМАННІ ЗАВДАННЯ, ПРИЙНЯТТІ РІШЕННЯ І ПОСТАНОВЦІ ЗАВДАНЬ ПІДЛЕГЛИМ.

Послідовність роботи керівника спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення.

Керівник спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення ЦЗ несе особисту відповідальність за підготовку і дисципліну підлеглого особового складу, підтримання повсякденної готовності формування до негайного виконання завдань, а також збереження техніки, транспорту і майна. Він є безпосереднім начальником всього особового складу формування, повинен знати склад формування, його завдання і можливості, рівень підготовки, постійно підтримувати його в готовності до виконання своїх завдань, вміло керувати діями формування при виникненні НС.

При отриманні завдання (з отриманням сигналу оповіщення) керівник спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення зобов'язаний:

- в найкоротший час прибути до місця збору;
- доповісти керівнику суб'єкту господарювання;
- уточнити завдання;
- задіяти схему оповіщення особового складу.

Після прибуття особового складу організовує видачу ЗІЗ, табельного майна, забезпечує своєчасне прибуття і приведення в готовність закріпленої техніки і транспорту, уточнює порядок дії особового складу на випадок збору і висунення на ділянку робіт.

З отриманням наказу на проведення робіт з організації зв'язку та інформаційного забезпечення керівник спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення працює в такій послідовності.

1. Усвідомлює поставлене завдання. При необхідності дає попереднє розпорядження.

При усвідомленні завдання керівник спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення повинен:

- зрозуміти завдання свого формування;
- уявити характер майбутніх дій;
- визначити місце і роль підпорядкованого йому формування в угрупованні сил старшого начальника та виконанні загального завдання.

Усвідомлюючи завдання, керівник визначає заходи по підготовці до дій та віддає необхідні попередні розпорядження підлеглим, спрямовані на всебічну та своєчасну підготовку служби, формування до виконання завдань.

2. Оцінює ситуацію, яка склалася.

При оцінці обстановки керівник спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення вивчає та оцінює:

- характер руйнувань, пошкоджень, пожеж та забруднення (зараження) в районі робіт, характер та обсяг майбутніх робіт;
- радіаційну, хімічну, біологічну (епідеміологічну) обстановку та її вплив на виконання завдання, місце розгортання пункту зв'язку та оповіщення;
- стан та можливості свого формування;
- характер місцевості, стан погоди, пору року та доби.

3. Приймає рішення на організацію зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення.

В рішенні керівник визначає:

- послідовність виконання робіт;
- завдання особовому складу служби, формування, вибір засобів зв'язку та оповіщення;
- порядок ведення зв'язку та інформаційного забезпечення із силами ЦЗ та органами управління;
- порядок взаємодії з іншими службами, формуваннями;
- заходи по забезпеченню сталої роботи засобів зв'язку та оповіщення.

4. Віддає наказ про виконання робіт з організації зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення.

В наказі керівник вказує:

- ситуацію в районі робіт;
- завдання служби, формування та, якщо необхідно, порядок взаємодії з іншими силами ЦЗ;
- порядок ведення радіообміну, зв'язку з дотриманням необхідних заходів щодо конфіденційності інформації;
- порядок доповіді керівництву суб'єкта господарювання, органам управління про хід робіт та зміну обстановки;
- місця розташування пунктів медичної допомоги, шляхи та порядок евакуації уражених;
- час початку робіт, час періодичного виходу в ефір, своє місце перебування та місце перебування заступника.

5. Організує взаємодію і управління.

Взаємодія організовується в інтересах служби, формування під час проведення аварійно-рятувальних робіт. Вона передбачає узгодженні дій служби, формування за метою, місцем і часом та у взаємній допомозі для

найбільш успішного виконання завдань. При цьому керівник служби, формування, після видання наказу, повинен узгодити:

- порядок висунення служби, формування до ділянки робіт та їх дії при усуненні пошкоджень мережі зв'язку та оповіщення;
- дії інших служб, формувань при веденні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на ділянках (об'єктах);
- порядок евакуації постраждалих;
- порядок використання засобів зв'язку, сигналів управління, оповіщення та порядок їх передачі.

Оперативний контроль з першого навчального питання

Проводжу усне вибіркоче опитування слухачів щодо викладеного матеріалу, ставлячи наступні запитання:

1. *Які дії керівника служби, формування при отриманні завдання (з отриманням сигналу оповіщення)?*
2. *Яка мета попередньої оцінки обстановки?*
3. *Що визначає керівник служби, формування в рішенні на організацію зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення?*
4. *Що вказує керівник служби, формування в наказі про виконання робіт з організації зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення?*

2. ВИБІР ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ. УСТАНОВЛЕННЯ І ПІДТРИМКА БЕЗПЕРЕРВНОГО ЗВ'ЯЗКУ З ПУНКТАМИ УПРАВЛІННЯ ТА СИЛАМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ. ЛІКВІДАЦІЯ ПОШКОДЖЕНЬ НА МЕРЕЖАХ ЗВ'ЯЗКУ, ВИКОРИСТАННЯ РЕЗЕРВНИХ ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ. УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМИ В ХОДІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ.

Види зв'язку які застосовуються при надзвичайних ситуаціях

1. Радіозв'язок (ультракороткохвильовий та короткохвильовий).
2. Проводовий зв'язок.
3. Мобільний (стільниковий) зв'язок.
4. Передача даних.
5. Гучномовний зв'язок.

Нагадати, що при прийнятті рішення на організацію зв'язку і забезпечення керівництво зв'язком, слід враховувати, що засоби зв'язку повинні застосовуватись комплексно і забезпечувати надійність, достовірність та оперативність передачі наказів, розпоряджень, сигналів оповіщення та іншої інформації.

Зв'язок організується і забезпечується зі старшими начальниками, з доданими та взаємодіючими формуваннями, а також з підлеглими формуваннями.

Зв'язок між взаємодіючими формуваннями встановлюється за вказівкою начальника, який організовує взаємодію.

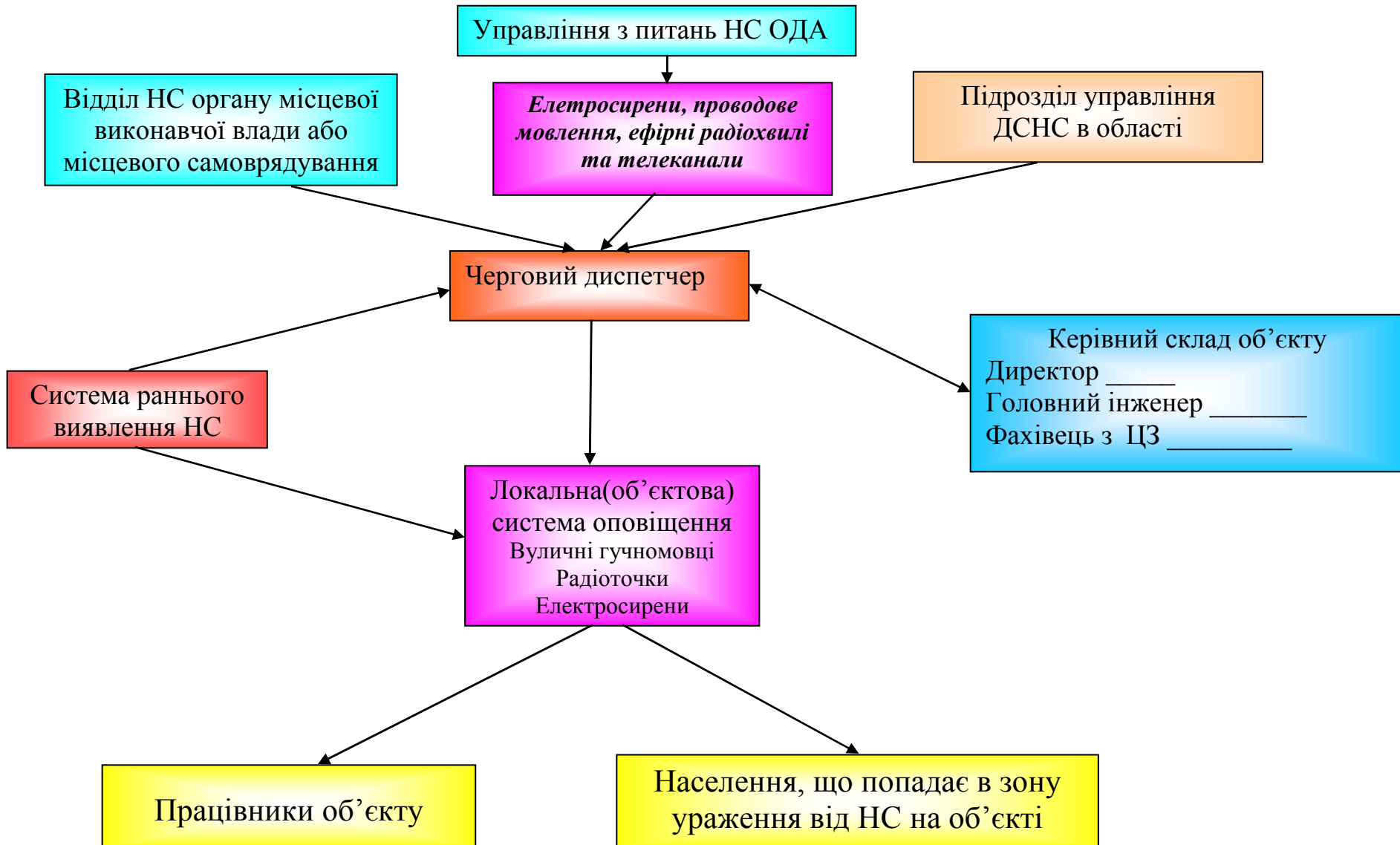
Під час висування формування до осередку ураження (робіт) застосовують засоби радіозв'язку, рухомі і сигнальні засоби, а також використовують переговорні пункти, проміжні вузли і станції зв'язку, які є на маршруті.

В районі розташування формувань використовують провідні, сигнальні і рухомі засоби зв'язку, а при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт, крім того, ще і радіозасоби.

Відкриті переговори можливі під час передачі сигналів оповіщення про повітряну тривогу, загрози радіоактивного забруднення (без вказівки рівнів радіації), затоплення, передачі команд, характеру і ступеню хімічного забруднення та наявності бактеріологічного зараження (епідемічного захворювання).

Це враховується під час прийняття рішення на організацію зв'язку і ведення переговорів по засобах зв'язку.

СХЕМА ОПОВІЩЕННЯ підприємства, на якому обладнана локальна(об'єктова) система оповіщення

ЗАВДАННЯ

на групову вправу «Дії спеціалізованої служби, формування зв'язку та оповіщення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій».

I. Загальна обстановка.

„ „ _____ о 21.20 на території Румунії стався сильний землетрус з силою поштовхів у епіцентрі 7-8 балів. Окремі поштовхи силою 3-4 бали відчувалися на території Прикарпаття, в тому числі і в м. Івано-Франківську. За прогнозом сейсмологів існує ймовірність поштовхів силою до 6-7 балів на протязі доби у Прикарпатському регіоні України.

У зв'язку з загрозою землетрусу о 6.00 „ „ _____ розпорядженням голови Івано-Франківської ОДА введено режим підвищеної готовності територіальної підсистеми ЄДС. До 12.00 „ „ _____ на об'єкті проводились роботи щодо захисту працюючого персоналу, приведення органів управління та сил ЦЗ у готовність.

О 13.20 стався землетрус силою 7 балів, в результаті якого є значні руйнування будівель та споруд, мають місце окремі пожежі. О 13.45 в області введений режим надзвичайної ситуації.

II. Часткова обстановка.

О 14.10 „ „ _____ за даними розвідки стало відомо, що об'єкт опинився в зоні сильного землетрусу і зазнав значних пошкоджень.

Частина будівель зазнала значних руйнувань; пошкоджені телефонні лінії зв'язку, автоматична телефонна станція та обладнання радіотрансляційного вузла. Лінія електропередач зруйнована, внаслідок чого об'єкт знеструмлений. В результаті короткого замикання виникли окремі пожежі у спорудах.

Серед працюючого персоналу є постраждалі.

Зв'язок між об'єктом та пунктом управління штабу з ліквідації надзвичайної ситуації міста відсутній.

Ланка зв'язку укомплектована особовим складом, майном та технікою згідно табелю оснащення, готується до розгортання засобів зв'язку.

III. Завдання службі, формуванню.

Формуванню зв'язку забезпечити зв'язок з керівником об'єкту з управлінням з питань НС міста та керівниками формувань ЦЗ об'єкту.

Збір всіх формувань ЦЗ о 14.30 в районі центральних воріт об'єкту.

До організації зв'язку приступити негайно.

IV. Довідкові дані.

1. Напрямок вітру – 290°, швидкість – 3 м/сек.

Погодні умови і температура повітря – реальні.

Вивчити:

Завдання на групову вправу, план-схему об'єкту з будівлями та спорудами, функціональні обов'язки особового складу формування, його організаційно-штатну структуру та оснащення.

Бути готовим:

Оцінити обстановку і прийняти рішення щодо підготовки формування до проведення робіт за призначенням. Бути в готовності до дій у ролі керівника ланки зв'язку та оповіщення при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті.

**Розпорядження
керівника служби, формування оповіщення та зв'язку ЦЗ об'єкту
(варіант)**

1. В результаті сильного землетрусу об'єкт зазнав значних руйнувань будівель та споруд. Виникли окремі осередки пожеж. Порвані телефонні лінії зв'язку, виведені з ладу радіотрансляційний вузол і автоматична телефонна станція.

2. Ланці зв'язку забезпечити:

радіозв'язок керівника об'єкту із управлінням з питань НС міста, формуваннями ЦЗ об'єкту;

проводовим зв'язком – медичним пунктом і відділом МТЗ.

Місце розгортання радіостанцій _____, встановлення телефонних апаратів _____. Час готовності зв'язку - 16.30.

3. Радіозв'язок забезпечити по радіомережі № 2 управління з питань НС міста і по радіомережі № 3 об'єкту.

4. При необхідності роботу проводити у засобах індивідуального захисту.

5. Я знаходжусь на пункті управління ЦЗ об'єкту – 150 м на південь від складу готової продукції.

Варіативна схема дій керівника служби, формування при виконанні робіт із забезпечення зв'язку оповіщення

Навчальні питання	Обстановка (зміст ввідних)	Дії керівника формування
1	2	4
Перевірка готовності формування до виконання робіт		Перевіряє наявність о/с, табельного майна, радіоданих, учбових радіограм, ЗІЗ. Доповідає керівнику об'єкту про готовність до виконання завдання.
Постановка завдань формуванню зв'язку на забезпечення зв'язку з керівництвом об'єкту, управлінням з питань НС міста та формуваннями ЦЗ об'єкту	В результаті сильного землетрусу на об'єкті сталися сильні руйнування. Виникли осередки пожеж. Радіо і телефонний зв'язок відсутні. \	Приймає рішення, ставить завдання підлеглим на розгортання засобів зв'язку. Підлеглі уточнюють завдання і місця розгортання засобів зв'язку, вивчають радіодані і таблиці позивних.
Розгортання телефонного комутатора, польових ліній зв'язку, радіостанцій. Встановлення і підтримка безперервного зв'язку з абонентами. Передача і прийом сигналів, команд, учбових радіограм.	Об'єктові формування почали проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.	Дає команди підлеглим розгорнути засоби зв'язку на вказаних місцях. Особовий склад розгортає РС, готує їх до роботи і доповідає про готовність, телефоністи встановлюють провідний зв'язок з формуваннями, використовуючи позивні посадових осіб. Ведуть передачу сигналів, команд, радіограм, дотримуючись режиму ведення переговорів і передач.
Усунення пошкоджень на лініях зв'язку і відновлення порушеного зв'язку, роботи в умовах радіоперешкод.	В результаті пожеж та обвалів перерваний телефонний зв'язок з формуваннями ЦЗ. В результаті сильних радіоперешкод нестійко працює радіозв'язок із штабом з ліквідації наслідків НС міста.	Ставить завдання на відновлення зв'язку, дає вказівку на установку блоку підсилення, зміну частот і перехід на направлену антену.
Вивід формувань з осередку ураження. Санітарна обробка людей і спеціальна обробка засобів зв'язку.	Формування виконали своє завдання, підійшла друга зміна зв'язківців.	Організовує виведення особового складу із осередку ураження для проведення спеціальної і санітарної обробки.

Основою управління формуванням при ліквідації надзвичайних ситуацій є рішення його керівника. Управління полягає у цілеспрямованій і наполегливій діяльності керівника формування, спрямованій на підтримання готовності підрозділу, підготовку його до дій та організацію виконання підрозділом завдань при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Управління має бути оперативним, сталим та безперервним.

При ліквідації надзвичайної ситуації управління службою, формуванням розпочинається з моменту отримання керівником інформації про її виникнення і здійснюється з урахуванням розвитку обстановки в районі надзвичайної ситуації та включає такі заходи:

уточнення та оцінка обстановки;

визначення першочергових завдань, які необхідно провести негайно (невідкладно) для прискорення підготовки сил і засобів до виконання завдань з ліквідації надзвичайної ситуації, та надання попередніх розпоряджень;

подальший аналіз ситуації (збір даних про характер та масштаби надзвичайних ситуацій, розрахунок сил і засобів), підготовка та прийняття рішення і доведення завдань особовому складу служби, формування;

здійснення постійного моніторингу (збір даних про обстановку), оперативне інформування керівництва об'єкту про розвиток надзвичайної ситуації та вжиті заходи для ліквідації її наслідків;

організація всебічного забезпечення робіт;

організація взаємодії, зв'язку та забезпечення взаємного обміну інформацією з приданими силами;

визначення конкретних завдань додатково залученим силам, координація та контроль за проведенням аварійно-рятувальних та відновних робіт;

організація повернення особового складу служби, формування і засобів до місць постійної дислокації після виконання завдань з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Для організації робіт з ліквідації надзвичайної ситуації та безпосереднього керівництва залученими до їх проведення органами управління і підрозділами призначається керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Керівник робіт з ліквідації надзвичайної ситуації утворює робочий орган - штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, визначає його персональний склад, забезпечує його діяльність та встановлює режим роботи.

До роботи в штабі залучаються керівники аварійно-рятувальних підрозділів та служб, що беруть участь у ліквідації надзвичайної ситуації, спеціалісти підприємства, установи, організації.

ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ

**для проведення тренінгу з керівниками спеціалізованої служби,
формування зв'язку та оповіщення щодо дій при розгортанні засобів
зв'язку у надзвичайних ситуаціях**

Завдання 1. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Прокладання легкого польового кабелю типу П-274 (П-275) по поверхні землі вручну».

1. Слухачі вишикувані.
2. З числа слухачів формується ланка зв'язку. Призначається начальник ланки.
3. Телефонний кабель на катушці та телефонні апарати знаходяться на майданчику біля слухачів.
4. За командою «Розгорнути лінію!» слухачі прокладають кабель, роблять зрощення, подзвонюють кожну лінію, підключають телефонні апарати і встановлюють зв'язок.
5. Прокладений кабель за 25 м до комутатору закопується в землю (сніг). Через шосейні, ґрунтові дороги та водні перешкоди шириною до 10 м обладнують переходи: повітряні з вистою підвішування кабелю не нижче ніж 4,5 м або підземні із заглибленням кабелю в ґрунт не менше 30 см. На обладнання кожного переходу додається 20 хв.;
6. Доповідь слухача «Зв'язок встановлено!».

Оцінювання:

час виконання:

- один виконавець на 500м: «відмінно» - 5 хв., «добре» - 6 хв., «задовільно» - 7 хв.;
- два виконавця на 1 км: «відмінно» - 9 хв., «добре» - 10 хв., «задовільно» - 12 хв.;
- три виконавця на 1,5 км: «відмінно» - 15 хв., «добре» - 16 хв., «задовільно» - 20 хв.;

помилки, які знижують оцінку на 1 бал:

- при кріпленні кабелю до металевих предметів, кабель їх торкається;
- кабель підвішується на стовпи телефонної та радіотрансляційної мережі нижче 1,5 м від проводів постійної лінії;
- не проведено заглиблення (підвішування) кабельної лінії на переходах (переїздах).

помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:

- обрив на лінії, зв'язок не встановлено.

Завдання 2. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Виготовлення тимчасових зрощень на польових кабелях».

1. Слухач готує необхідні матеріали і інструменти на майданчику.
2. За командою «До роботи приступити!» слухач виготовляє тимчасове зрощення з двох відрізків легкого польового кабелю П-274 (П-275) вручну із застосуванням ізоляційної стрічки.

Оцінювання:

- час виконання: «відмінно» - 4 хв., «добре» - 5 хв., «задовільно» - 6 хв.;
- помилки, які знижують оцінку на 1 бал:
- при надрізанні обплетення пошкоджено жилу кабелю;
- погано затягнуті вузли при зрощенні;
- зрощення одного проводу не зміщене відносно другого;
- помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- зрощення кабелю виконано неправильно, без виконання вузла.

Завдання 3. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Розгортання переносної радіостанції КВ-діапазону».

1. Радіостанція знаходиться у похідному положенні.
2. За командою «Радіостанцію розгорнути!» слухач розгортає радіостанцію.
3. Доповідь слухача «Радіостанція розгорнута!».

Оцінювання:

- час розгортання з встановленням зв'язку:
- на антену «Диполь» чи «Похилий промінь»: «відмінно» - 22 хв., «добре» - 30 хв., «задовільно» - 35 хв.;
- на антену «Штир»: «відмінно» - 4 хв., «добре» - 6 хв., «задовільно» - 8 хв.;
- помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- радіостанція не налаштована на задану частоту;
- слухач не зміг розгорнути радіостанцію.

Завдання 4. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Підготовка до роботи переносної радіостанції КВ-діапазону».

1. Радіостанція розгорнута.
2. За командою «Радіостанцію до роботи підготувати!» слухач проводить зовнішній огляд радіостанції, підключає антену і мікротелефонну гарнітуру, включає живлення, налаштовує радіостанцію на задану частоту.
3. Доповідь слухача «Радіостанція до роботи готова!».

Оцінювання:

- час виконання: «відмінно» - 2 хв., «добре» - 3 хв., «задовільно» - 4 хв.;

- помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- радіостанція не налаштована на задану частоту.

Завдання 5. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Розгортання переносної радіостанції УКВ-діапазону».

1. Радіостанція знаходиться у похідному положенні.
2. За командою «Радіостанцію розгорнути!» слухач розгортає радіостанцію.
3. Доповідь слухача «Радіостанція розгорнута!».

Оцінювання:

- час розгортання з встановленням зв'язку:
- на антену «Бігуча хвиля»: «відмінно» - 4 хв. 30 сек., «добре» - 6 хв. 30 сек., «задовільно» - 8 хв. 30 сек.;
- на антену «Штир»: «відмінно» - 2 хв. 10 сек., «добре» - 3 хв. 40 сек., «задовільно» - 5 хв. 30 сек.;
помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- слухач не зміг розгорнути радіостанцію.

Завдання 6. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Підготовка до роботи переносної радіостанції УКВ-діапазону».

1. Радіостанція розгорнута.
2. За командою «Радіостанцію до роботи підготувати!» слухач проводить зовнішній огляд радіостанції, підключає антену і мікротелефонну гарнітуру, включає живлення, перевіряє напругу джерел живлення (по вбудованому приладу), налаштовує радіостанцію на задану частоту.
3. Доповідь слухача «Радіостанція до роботи готова!».

Оцінювання:

- час виконання: «відмінно» - 2 хв., «добре» - 3 хв., «задовільно» - 4 хв.;
помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- радіостанція не налаштована на задану частоту.

Завдання 7. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Підготовка до роботи портативної радіостанції».

1. Портативна радіостанція в руках слухача.
2. За командою «Радіостанцію до роботи підготувати!» слухач проводить зовнішній огляд радіостанції, перевіряє її справність, налаштовує радіостанцію на задану частоту.
3. Доповідь слухача «Радіостанція до роботи готова!».

Оцінювання:

час виконання: «відмінно» - 1 хв., «добре» - 1 хв. 30 сек., «задовільно» - 2 хв.;

помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- радіостанція не налаштована на задану частоту.

Завдання 8. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Підготовка до роботи електромєгафону».

1. Електромєгафон в руках слухача.
2. За командою «Електромєгафон до роботи підготувати!» слухач проводить зовнішній огляд електромєгафону, перевіряє його справність, та вмикає.
3. Доповідь слухача «Електромєгафон до роботи готовий!».

Оцінювання:

час виконання: «відмінно» - 1 хв., «добре» - 1 хв. 30 сек., «задовільно» - 2 хв.;

помилки, які знижують оцінку на 1 бал:
- не чітке подання одного сигналу;
помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- слухач не зміг виконати вправу.

Завдання 9. План-завдання на виконання спеціальної вправи «Подання сигналів оповіщення».

1. Керівник заняття по черзі називає різні небезпечні події.
2. Слухач за допомогою засобів зв'язку та оповіщення подає відповідний сигнал оповіщення.

Оцінювання:

помилки, які визначають оцінку, як «незадовільно»:
- не знання сигналів оповіщення.

3. ДОПОВІДЬ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ. ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ, ВІДНОВЛЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПОДАЛЬШИХ ДІЙ. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ РОБІТ.

Донесення про обстановку в районі надзвичайної ситуації містить оперативну інформацію про поточний її стан, прогноз розвитку та, у разі необхідності, пропозиції щодо залучення до ліквідації надзвичайної ситуації додаткових сил і засобів.

Донесення про хід та результати виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт включає інформацію про кількість врятованих

людей, виконані роботи, стан матеріально-технічного забезпечення аварійно-рятувальних підрозділів та проблемні питання, які виникли під час робіт.

Аналіз обстановки у повному обсязі проводиться керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а іншими посадовими особами - у межах своєї компетенції.

ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ РОБІТ.

1. При виконанні своїх обов'язків особовий склад формування зобов'язаний уміти користуватися засобами індивідуального захисту органів дихання і шкіри та знати їх захисні властивості.
2. Знати місце знаходження захисної споруди.
3. На забрудненій місцевості не курити, не пити воду та не приймати їжі, без засобів захисту не торкатися предметів, що можуть бути забруднені радіоактивними, або небезпечними хімічними речовинами.
4. В зонах руйнувань забороняється переміщатися вздовж стін та конструкцій, що загрожують обвалами. При пересуванні по завалах необхідно бути обережними, так як завал являє собою нестійке накопичення уламків.
5. На місцевості, забрудненій радіоактивними, небезпечними хімічними, отруйними та біологічними речовинами необхідно використовувати засоби індивідуального захисту (протигаз, захисний одяг). На місцевості, забрудненій тільки радіоактивними речовинами, застосовують респіратор.
6. В межах ділянок забруднення потрібно уникати здіймання пилу та пересувань по високій траві, чагарниках.
7. На забруднених ділянках забороняється палити, запалювати сірники. Для освітлення використовують тільки акумуляторні ліхтарі.
8. Забороняється підходити до обірваних проводів електроліній, торкатися електричного устаткування. Такі роботи виконуються лише під керівництвом спеціалістів.
9. В зонах пожежі та задимлення використовують засоби захисту органів дихання від оксиду вуглецю.
10. Особовий склад формування повинен своєчасно застосовувати невідкладні профілактичні заходи.
11. При роботі в умовах низьких температур вживаються заходи з метою недопущення переохолодження особового складу.
12. При роботі особового складу формування в умовах високих температур повітря необхідно вживати заходів з метою уникнення теплового та сонячного ударів.
13. Після виходу із зони забруднення здійснити часткову санітарну обробку та часткове знезараження засобів індивідуального захисту. При необхідності здійснити повну санітарну обробку і медичний огляд.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

Які дії керівника служби, формування при отриманні завдання (з отриманням сигналу оповіщення)?

Яка мета попередньої оцінки обстановки?

Що визначає керівник служби, формування в рішенні на організацію зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення?

Що вказує керівник служби, формування в наказі про виконання робіт з організації зв'язку, оповіщення та інформаційного забезпечення?

Які види зв'язку застосовуються при надзвичайній ситуації?

Який порядок дій керівника формування оповіщення та зв'язку в режимі повсякденної діяльності?

Який порядок дій керівника формування оповіщення та зв'язку в режимі підвищеної готовності?

Який порядок дій керівника формування оповіщення та зв'язку в режимі надзвичайної ситуації?

Що містить донесення про обстановку в районі надзвичайної ситуації?

З якою метою проводиться часткова і повна санітарна обробка?

Що використовують для проведення спеціальної обробки?

В чому полягає суть дезактивації і дегазації?

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 року №5403-УІ.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999р. № 192 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях».
3. Наказ МНС України від 15.05.2006р № 288 «Про затвердження Правил улаштування, експлуатації та технічного обслуговування систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у випадку їх виникнення», зареєстрований Міністром України за № 785/12659 від 5.07.2006р.
4. Наказ МНС України від 18.05.2009 року № 338 «Правила улаштування та експлуатації систем оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей в будинках та спорудах».
5. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 02.10.2006р. № 563 «Про затвердження Положення про обласну систему централізованого оповіщення керівного складу та населення».
6. Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 31.12.2008р. № 890 «Про затвердження Порядку залучення передавачів FM – радіомовлення і телебачення для оповіщення та інформування населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій».
7. Підручник «Основи цивільного захисту» Університет цивільного захисту України, ІДУ у сфері ЦЗ. Київ. 2008р.
8. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні
9. Журнали «Надзвичайна ситуація».